

KONSPEKT - SZKOLENIA

Tytuł szkolenia:

„Wprowadzenie do organizacji praktyk”

1. Organizacja i program praktyk
2. W stronę profesjonalizmu pedagogicznego – znaczenie kompetencji komunikacyjnych

Autorki: dr Maria Sitko, dr Urszula Dzikiewicz-Gazda

Czas trwania: 6 h lekcyjnych

Cel warsztatów:

Szkolenie przygotowuje do organizacyjnej i merytorycznej pracy opiekuna praktyk ze studentem praktykantem w zakresie profesjonalnego prowadzenia opieki nad praktyką.

Celem szkolenia jest wspieranie działań komunikacyjnych nauczyciela, opiekuna praktyk w konstruowaniu warsztatu nauczycielskiego oraz wzbudzanie potrzeby refleksyjności w i nad własnym działaniem.

Zagadnienia:

Szkolenie otwierające cykl zajęć z nauczycielami biorącymi udział w projekcie „Poprzez praktykę do profesjonalizmu” podzielone jest na dwie merytoryczne i komplementarne względem siebie części.

Pierwsza z nich obejmuje organizację i program praktyk studenckich, druga prowadzi w stronę profesjonalizmu – znaczenia kompetencji komunikacyjnych. Zgodnie z naszym założeniem obie części wpisują się w autorski model kształtowania profesjonalnych kompetencji pedagogicznych (inspirowany analizą kompetencji nauczyciela w ujęciu R. Kwaśnicy).

Program szkolenia „Organizacja i program praktyk” stanowi koncepcję merytorycznego, metodycznego przygotowania nauczyciela-opiekuna do współdziałania ze studentem praktykantem w realizacji praktyk. Ta część szkolenia obejmuje szeroki zakres kompetencji technicznych: postulacyjnych, metodycznych i realizacyjnych niezbędnych opiekunowi praktyk i współdziałającemu z nim studentowi –praktykantowi. W zależności od etapu rozwoju zawodowego nauczyciela kompetencje te mogą być efektem bezrefleksyjnej aplikacji, świadomego wyboru lub też samodzielnie stanowione, mogą też być oryginalnym pomysłem metodycznym.

Druga część szkolenia jest wprowadzeniem do myślenia o wspomaganiu nauczycieli do rozwoju, ku profesji pedagogicznej. Profesjonalizm rozumiemy jako proces twórczego działania w tworzeniu warsztatu

nauczycielskiego, refleksyjny wgląd – w i nad własnym działaniem. Wiąże się on z nieustannym badaniem, rozumieniem tego, co dzieje się w klasie szkolnej i dlaczego.

Nieodzownym atrybutem budowania (gromadzenia) tych doświadczeń jest samodzielne poszukiwanie racji i uzasadnień dla podejmowanych na co dzień działań, zapytywanie o ich sens i znaczenie w rozwoju i uczeniu się zarówno uczniów jak i nauczycieli.

Tak ujęty profesjonalizm uwzględnia wielopoziomowy kontekst rozwoju nauczyciela i wymaga doskonalenia na różnych poziomach jego wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

W zakresie wiedzy nauczyciela aranżujemy strukturę profesjonalnej wiedzy pedagogicznej złożonej z trzech wymiarów: wiedza o otaczającym świecie, o relacjach ja – świat i samowiedza nauczycieli. Definiujemy dwa typy wiedzy: wiedzę techniczną i wiedzę praktyczno-moralną odnosząc je do modelu kompetencji pedagogicznych.

Odwołując się do pierwszej części szkolenia (organizacja i program praktyk), przywołujemy kompetencje techniczne wiążące się z możliwością efektywnego, skutecznego działania i realizacją konkretnych zadań założonych dla nauczyciela, opiekuna praktyk i studenta-praktykanta.

Kompetencje techniczne są wtórne wobec kompetencji praktyczno-moralnych w tym komunikacyjnych, wymagają każdorazowego uprawomocnienia, którego samodzielnie musi dokonać nauczyciel. Owo uprawomocnienie ma charakter moralny, służy tworzeniu przez nauczyciela własnej definicji sytuacji edukacyjnej i dlatego student – praktykant ma szansę w trakcie praktyki doświadczać niepowtarzalności i nieprzewidywalności sytuacji edukacyjnych i niestandardowych zachowań nauczyciela-opiekuna praktyki.

Podejmowana na szkoleniu próba wypracowania profesjonalnego osądu nad własnym działaniem należy do kształcenia umiejętności nauczyciela-badacza. Wiąże się bezpośrednio z umiejętnością własnego refleksyjnego interpretowania zdarzeń edukacyjnych i kształtowania refleksyjnego osądu. Rozpoznanie i nazywanie własnych emocji, odczuwania niedostatku wiedzy i stawianie sobie autentycznych pytań, jak również przyznawanie sobie prawa do własnego błędu i omyłki – budują świadomość refleksyjną oraz podstawowe kompetencje społeczne nauczyciela, opiekuna praktyk.

Metody i techniki: mini wykład, dyskusja i/lub filmy edukacyjne, prezentacje multimedialne (załącznik nr 1)

Literatura:

1. Gołębiak B.D., Zmiany edukacji nauczycieli. Wiedza – biegłość – refleksja, Wydawnictwo EDYTOR, Toruń-Poznań 1998
2. Kwaśnica R., O pomaganiu nauczycielowi. Alternatywa komunikacyjna, Wrocławska Oficyna Nauczycielska, Wrocław 1994
3. Kwaśnica R., Wprowadzenie do myślenia o nauczycielu, (w) Pedagogika. Podręcznik akademicki, red. Kwieciński Z., Śliwerski B., tom 2, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Dolnośląska Szkoła Wyższa

www.dsw.edu.pl

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

4. Melosik Z., *Kultura popularna i tożsamość młodzieży. W niewoli władzy i wolności*, Oficyna Wydawnicza IMPULS, Kraków 2013
5. Potulicka E., Rutkowiak J., *Neoliberalne uwikłania edukacji*, Oficyna Wydawnicza IMPULS, Kraków 2010
6. Spitzer M., *Jak uczy się mózg*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007
7. Tripp D., *Zdarzenie krytyczne w nauczaniu. Kształtowanie profesjonalnego osądu*, WSiP, Warszawa 1996.

opracowano: rok 2012, aktualizacja: rok 2014

**POPRAZ PRAKTYKĘ
DO PROFESJONALIZMU**

**Biuro Projektu *Poprzez praktykę do profesjonalizmu*
– nowa koncepcja praktyk studenckich i jej aplikacja**

ul. Wagonowa 9, pok. 36
53-609 Wrocław
tel. 71 358 27 47
fax 71 358 27 57

www.praktykinauczycielskie.dsw.edu.pl

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Załącznik nr 1

OPIS MATERIAŁÓW MULTIMEDIALNYCH (FILMY, PREZENTACJE)

Filmy edukacyjne

Wprowadzenie do organizacji praktyk – film 1

Organizacja i program praktyk

dr Maria Sitko

Film nawiązuje do modelu refleksyjnej praktyki wypracowanego w ramach projektu (4 praktyki: od obserwacyjnej do dyplomowej, opieka tutorów – metodyków profesjonalnie przygotowanych do prowadzenia praktyki, przewodnik dla studenta „Praktyki krok po kroku”). Istotną rolę ma tu do spełnienia opiekun praktyki studenta w placówce - profesjonalista zaangażowany w rozwój zawodowy, wybierany przez dyrektora. Refleksyjny praktyk to osoba, która umie wykorzystać refleksję „przed”, „w” i „po” działaniu, badacz, mentor wprowadzający zmiany, modyfikujący swoje działania, posiadający kompetencje komunikacyjne. Profesjonalni opiekunowie pozwalają doświadczyć praktykantom niestandardowych sytuacji, kształtują u studenta postawę refleksyjności nad własnym warsztatem pracy.

Wprowadzenie do organizacji praktyk – film 2

Organizacja i program praktyk

dr Maria Sitko

Film obrazuje specyfikę zawodu nauczyciela, na którą składa się profesjonalna wiedza podzielona, zgodnie z teorią R. Kwaśnicy, na dwie kategorie (racjonalności), tj. wiedzę techniczną oraz praktyczno – moralną (powstaje w szeroko pojętym dialogu, pozwala na refleksję, interpretowanie zdarzeń). Zgodnie z przywołanym podziałem wiedzy można wyodrębnić różne rodzaje kompetencji. Zawsze jednak kompetencje techniczne (kompetencje metodyczne, postulacyjne i realizacyjne, czyli cele, metody, środki) muszą uzyskać akceptację wiedzy praktyczno-moralnej. Z wymienionymi kompetencjami są związane funkcje edukacji takie jak: funkcja adaptacyjna (pozwala wejść w rolę zawodową poprzez odtwarzania zastanych wzorów), emancypacyjna (to umiejętność posługiwania się wiedzą w sposób przedkrytyczny, odtwórczy), krytyczna (oznacza niezależność, kreatywność, odwagę bycia sobą). W przywołanej teorii rozwój rozumiany jest jako ewolucja wszystkich rodzajów kompetencji.

 **POPRZEZ PRAKTYKĘ
DO PROFESJONALIZMU**

**Biuro Projektu *Poprzez praktykę do profesjonalizmu*
– nowa koncepcja praktyk studenckich i jej aplikacja**

ul. Wagonowa 9, pok. 36
53-609 Wrocław
tel. 71 358 27 47
fax 71 358 27 57

www.praktykinauczycielskie.dsw.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Dolnośląska Szkoła Wyższa

www.dsw.edu.pl

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wprowadzenie do organizacji praktyk – film 3

Znaczenie kompetencji komunikacyjnych w konstruowaniu profesjonalnego warsztatu nauczyciela –refleksyjnego praktyka

dr Urszula Dzikiewicz-Gazda

Pojęciem bazowym dla wszystkich wymiarów kompetencji jest wiedza, której twórcą i użytkownikiem jest człowiek. Ma ona charakter pytań. Wiedza pozwala zrozumieć siebie i świat, obejmuje wszystkie obszary świadomości ludzkiej (m.in. ryty, rytuały, sztukę, ideologię). Wiedza mówi własnym językiem, pokazuje to, co się z nami dzieje. Nie jest czymś gotowym, zamkniętym, zredukowanym do sprawdzonych reguł postępowania. Wyróżnione przez R. Kwaśnicę rodzaje wiedzy (techniczna – instrumentalna oraz praktyczno – moralna czyli komunikacyjna) są niezbędne w pracy nauczyciela, jednak nadrzędną rolę pełni komunikacja. Każda komunikacja ma wymiar relacyjny i osobowy, dotyczy dwóch indywidualnych, niepowtarzalnych światów, tj. nauczyciela i ucznia. Dlatego profesjonalny nauczyciel to refleksyjny badacz własnego działania, stawiający autentyczne pytania, przyjmujący inny punkt widzenia, przyznający się do błędów.

Wprowadzenie do organizacji praktyk – film 4

Wielkowymiarowość pojęcia kompetencji, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji pedagogicznych

dr Urszula Dzikiewicz-Gazda

Współczesny człowiek żyje w dwóch sprzecznych rzeczywistościach, tj. pomiędzy nieograniczonym wyborem a biurokratyzacją. Pytaniem zasadniczym jest pytanie o to jak odnaleźć się we współczesności pozostając sobą, potwierdzając własne kompetencje, które można podzielić na trzy kategorie. Pierwsza kategoria obejmuje etymologiczny wymiar kompetencji (od łac. właściwość, wiedza, prawo) na który składa się wiedza oraz upoważnienie do działania. Kolejny wymiar – prakseologiczny kompetencji obejmuje zdolności osoby, która w sposób efektywny dąży do celu. Ostatni z wymiarów dotyczy merkantylnego rozumienia kompetencji, który tożsamy jest z pojęciami takimi jak: standaryzacja, wysoka jakość usług, wiedza jako towar oraz proces kształcenia jako usługa edukacyjna.

**POPRAWZ PRAKTYKĘ
DO PROFESJONALIZMU**

**Biuro Projektu *Poprzez praktykę do profesjonalizmu*
– nowa koncepcja praktyk studenckich i jej aplikacja**

ul. Wagonowa 9, pok. 36
53-609 Wrocław
tel. 71 358 27 47
fax 71 358 27 57

www.praktykinauczycielskie.dsw.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Dolnośląska Szkoła Wyższa
www.dsw.edu.pl

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacje

Wprowadzenie do organizacji praktyk – lekcja 1

Organizacja i program praktyk

Wprowadzenie do organizacji praktyk – lekcja 2

W stronę profesjonalizmu pedagogicznego – znaczenie kompetencji komunikacyjnych

 **POPRZEZ PRAKTYKĘ
DO PROFESJONALIZMU**

**Biuro Projektu *Poprzez praktykę do profesjonalizmu*
– nowa koncepcja praktyk studenckich i jej aplikacja**

ul. Wagonowa 9, pok. 36
53-609 Wrocław
tel. 71 358 27 47
fax 71 358 27 57

www.praktykinauczycielskie.dsw.edu.pl

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego